

TE-palvelut
AN-tjänster | TE services

ETELÄ-KARJALAN TYÖLLISYYSOHJELMA

Etelä-Karjalan työllisyysjohtoryhmä

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Etelä-Karjalan työllisyys- ja elinkeinopoliittinen tilanne	6
3. Mitä on työllisyyspalvelu Etelä-Karjalassa?	7
4. Tavoitellut vaikutukset, tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit teemoittain	10
4.1. Työllisyyttä tukevan kasvun edistäminen, yritystoiminnan kiihdyttäminen ja yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	10
4.2. Osaavan työvoiman saatavuus	12
4.3. Haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevien työllisyyden edistäminen	13
4.3.1. Pitkäaikaistyöttömät ja ikääntyneet (yli 55-vuotiaat) työttömät	15
4.3.2. Nuoret (alle 30-vuotiaat)	16
4.3.3. Osatyökykyiset	17
4.3.4. Maahanmuuttajat	17
4.4. Työllisyyden edistämistä lisäävän yhteistyön kehittäminen	18
5. Työllistymisohjelman toteutumisen seuranta	20
Liite 1: Työllisyyspalvelutarpeet, tarpeen arviointi ja keskeiset palvelut tarpeittain	21

Työllisyysjohtoryhmä

Työllisyysjohtoryhmässä ovat edustettuina Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus (Eksote), Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Etelä-Karjalan yrittäjät, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Kansaneläkelaitos (KELA), Imatran ja Lappeenrannan kaupungit, Lemin, Luumäen, Rautjärven, Savitaipaleen ja Taipalsaaren kunnat, Etelä-Karjalan Ohjaamo ja Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto).

Työllisyysohjelman julkaisu

Etelä-Karjalan työllisyysohjelman viimeisin versio on luettavissa Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimiston verkkosivulta osoitteesta

- <https://toimistot.te-palvelut.fi/web/guest/kaakkois-suomi> (Paikalliset palvelut).

Versiohallinta

- päivitetty huhtikuussa 2022
- seuraava päivitys lokakuussa 2022

1. Johdanto

Etelä-Karjalan maakunnallisen työllisyysohjelman taustalla on ajatus siitä, että **työllisyys on riippuvainen alueemme yritysten kilpailukyvästä ja joustavuudesta sopeutua kysynnän rakenteellisiin muutoksiin**. Työllisyyden edistämiseen liittyvän palveluverkoston yhteisenä tehtävänä on toimia siten, että työvoiman osaamista pidetään yllä ja kehitetään tavalla, joka luo kasvun edellytyksiä yrityksiin. Yritykset tarvitsevat ensisijaisesti osaajia, mutta ovat valmiita tarjoamaan myös kehittymismahdollisuuksia työelämässä niillekin, joille kokemusta ei vielä ole kertynyt. Panostamalla elinkeinopolitiikkaan parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä ja edistetään kasvua. Yritykset tarvitsevat kasvaessaan lisää osaamista ja osaajia. Näin syntyvät työpaikat.

Etelä-Karjala tarvitsee elinvoimaa ja kilpailukykyä. Hyvinvointia ja työllisyyttä syntyy kannattavan yritystoiminnan kautta kasvua hakien. On tehtävä organisaatio- ja maantieteelliset rajat ylittävää yhteistyötä, vahvistettava yritysten toimintaympäristön kilpailukykyä, tuettava yritysten syntyä, kasvua ja kehittymistä koko Etelä-Karjalan työllisyyttä edistäen. Tarvitsemme näkemystä siitä, millaisia valintoja ja yhteistyötä resursseiltaan rajallisessa Etelä-Karjalassa kannattaa tehdä alati muuttuvassa toimintaympäristössä ja toimialojen kiristyvässä kilpailussa. Millä valinnoilla turvataan osaavan työvoiman saanti? Miten uudistetaan innovaatiojärjestelmäämme, tuetaan uuden liiketoiminnan syntymistä keksintöjen pohjalta?

Kilpailukyvyn keskeiseksi tekijäksi näemme tuottavuuden, jonka kehittämisessä on pysyttävä keskeisten kilpailijoiden vauhdissa niin paikallisilla kuin kansainvälisilläkin markkinoilla toimitaessa. Työllisyysohjelman näkökulmasta työ on parasta sosiaalipolitiikkaa ja työssäkäynti pitää ihmisen yhteiskunnan rattaissa kiinni. Panostamalla elinkeino- ja työllisyyspolitiikkaan voidaan osaltaan hillitä myös sosiaali- ja terveystenonon kasvua. Päinvastoin ajatellen, syrjäytymisriski kasvaa, jos ihminen ei ole kiinnittynään työelämään ja yhteisöön. Ihmisen palvelutarpeen kokonaisvaltainen tarkastelu halutaan keskiöön, koska yksi politiikan sektori ei riitä muodostettaessa palvelutarpeen kokonaiskuvaa.

Työttömien osalta tavoitteena tulee aina olla avoimille työmarkkinoille työllistyminen. Aikataulu ja tarvittavat palvelut tavoitteen saavuttamiseksi vaihtelevat tapauskohtaisesti. Työllisyyspalveluiden tavoitteena on auttaa ihmisiä kohti jokaisen omia tavoitteita ja samalla lähemmäksi avoimia työmarkkinoita. Työmarkkinoiden näkökulmasta haavoittuvassa asemassa olevista työttömistä on pidettävä yhdessä huolta. Työllisyysohjelman päivittämisen yhteydessä haavoittuvassa asemassa oleviksi tunnistettiin työttömistä nuoret (alle 30-vuotiaat) ja ikääntyneet (yli 55-vuotiaat), osatyökykyiset, maahanmuuttajataustaiset sekä kaikki pitkään (yli 12 kuukautta) työttömänä olleet.

Työntekijöiden ja -hakijoiden osaamisen tulee olla ajantasaista ja yritysten tarpeita palvelevaa. On tärkeää, että nuorten osaamista kerrytetään ja heille saadaan kosketus yritysmaailmaan mahdollisimman aikaisin. Oppilaitoksilla on tärkeä rooli yrittäjyyskasvatuksessa ja osaamispolkujen luomisessa, opintojen tulee olla työelämälähtöisiä. Tärkeää on myös, että osaamistarpeiden ennakointi tehdään kiinteässä yhteistyössä oppilaitosten ja yritysten kanssa. Muutos-
syklit elinkeinoelämän tarpeissa ovat nopeita, joten myös oppilaitosten tulee pystyä nopeisiin

koulutuspanostuksiin ja suunnanmuutoksiin. Tarvitsemme siis nopeita toimenpiteitä, joilla työtömistä ja eri ammattialoilla työskentelevistä valmennetaan osaajia niille aloille, joissa työvoiman rekrytoiminen on kaikkein haasteellisinta.

Työnhakijoilla voi olla myös tarvetta erilaisille ponnahduslaudoille, joilla voidaan auttaa pääsemään työelämään. Tarpeita on monenlaisia, siksi palvelukirjokin on laaja. Käytössä ovat esimerkiksi palkkatuki, kuntouttava työtoiminta, kolmannen sektorin järjestämät palvelut, työ- ja koulutuskokeilut ja starttirahat. Tärkeää on, että ihmisille annetaan palveluita ja työtä, ei pelkää etuuksia. Työperäinen maahanmuutto on entistä tärkeämpi osatekijä työvoiman saatavuuden kannalta. Etelä-Karjalassa tulee kohdentaa riittävät resurssit suomen kielen opetukseen ja työllistämiseen. Riittävä kielitaito ja työmarkkinoille kiinnittyminen ovat kotoutumisen perusedellytyksiä. Maahanmuuttajien nopean kotouttamisen, edes auttavan kielitaidon ja työllistymisen merkitys ovat erittäin suuria yhteiskuntaan sopeutumiseksi. Sillä myös ennalta estetään monenlaisia ongelmia.

Julkisen talouden tasapaino ja työvoiman saatavuus asettavat tiukat reunaehdot tuottavuuden kohottamiselle palvelusektorilla ja julkisissa palveluissa. Ilman rakenteiden uudistamista, yhdessä merkittävän tuottavuuden kasvun kanssa, edes nykyisen tasoiset palvelut ovat vaarassa. Valtakunnallisesti on valmisteilla useita merkittäviä työllisyyspalveluihin liittyviä uudistuksia. Niistä ensimmäinen, pohjoismaisena työvoimapalvelumallina valmistelu useisiin lakeihin vaikuttava muutos, TE-palvelujen uusi asiakaspalvelumalli tulee voimaan toukokuussa 2022. Etelä-Karjalassa on käynnistetty yhteinen valmistelu kohti TE-palvelut 2024-uudistusta, jossa TE-palvelujen järjestämistä vastuuta ollaan siirtämässä valtiolta kunnille.

Työllisyysohjelmaa on valmisteltu Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimiston esitysten perusteella nimitetyssä Etelä-Karjalan työllisyysjohtoryhmässä, joka samalla toimii tarvittavilta osin lakisääteisenä TYP-johtoryhmänä. Työllisyysjohtoryhmässä ovat edustettuina Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus (Eksote), Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Etelä-Karjalan yrittäjät, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Kansaneläkelaitos (KELA), Imatran ja Lappeenrannan kaupungit, Lemin, Luumäen, Rautjärven, Savitaipaleen ja Taipalsaaren kunnat, Etelä-Karjalan Ohjaamo ja Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto). Työllisyysjohtoryhmän puheenjohtajana toimii Tiina Kirmanen (Eksote) ja varapuheenjohtajana Jari Saarinen (TE-toimisto).

Ohjelman valmisteluun on osallistunut lisäksi lukuisa joukko eri elinkeino- ja työllisyystoimijoiden edustajia ja myös sen toteuttamista tehdään laajassa yhteistyössä. Ohjelman toteutumisesta raportoidaan kuntajohtajien työvaliokunnalle. **Syksyllä 2021 päätetyn mukaisesti työllisyysohjelmaa tarkastellaan ja päivitetään työllisyysjohtoryhmässä jatkossa puolivuosittain.** Jokaiseen teemaan on nimetty työllisyysjohtoryhmän toimesta vastuuhenkilö. Vastuuhenkilö koostaa eri toimijoiden yhteiset toimet, näkemykset ja seurantatiedot työllisyysjohtoryhmälle sekä esityksen teemaan liittyvästä työllisyysohjelman päivityksestä, mikäli päivitys on tarpeen.

2. Etelä-Karjalan työllisyys- ja elinkeinopoliittinen tilanne

Etelä-Karjalan työllisyys- ja elinkeinopoliittiseen tilanteeseen liittyvää tietoa on saatavilla useista eri lähteistä. Työllisyysjohtoryhmässä säännöllisesti käytävän keskustelun kautta muodostetaan työllisyystoimijoiden yhteistä kokonaiskuvaa tilanteesta, sekä tilanteen kautta syntyvästä tarpeesta suunnitella ja toteuttaa yhdessä uusia työllisyyttä edistäviä toimia.

Alueelliset kehitysnäkymät, julkaistaan kahdesti vuodessa

- <https://www.ely-keskus.fi/ely-kaakkois-suomi-talous-ja-elinkeinoelama>

Ammattibarometri, julkaistaan kahdesti vuodessa

- <https://www.ammattibarometri.fi/>

Pk-yritysbarometrit, julkaistaan kahdesti vuodessa

- <https://www.yrittajat.fi/tutkimus-aiheet/pk-barometrit/>

Työllisyyskatsaukset, julkaistaan kuukausittain

- <https://www.ely-keskus.fi/ely-kaakkois-suomi-tyollisyyskatsaukset>

Työllisyyskatsauksen seutuanalyysit, julkaistaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen yhteisessä Elinvoimaa ja työllisyyttä Kaakkois-Suomeen -sidosryhmä uutiskirjeessä

- <https://www.ely-keskus.fi/uutiskirjeet/> (Alueellista tietoa)

Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen, väestö-, koulutus- ja ammattirakenne

- <https://vipunen.fi/fi-fi/rakenne/Sivut/default.aspx>

Kelan tilastotietokanta Kelasto, työttömiin liittyvät tilastot

- <https://www.kela.fi/kelasto#Työttömät>

Tilastokeskuksen StatFin -tietokanta, mm. työnvälitykseen, työssäkäyntiin ja työvoimatutkimukseen (ml. NEET-nuoriin ((NEET Not in Education, Employment or Training)) liittyvät tilastot

- <https://statfin.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>

Huono-osaisuus Suomessa -karttasovellus, Diakin karttasovellus, jossa voi tarkastella erilaisia huono-osaisuuden osoittimia ja luoda profiileja alueista

- <https://diak.shinyapps.io/karttasovellus/>

Sotkanet.fi -palvelu, tilastotietoa väestön terveydestä ja hyvinvoinnista sekä palvelujärjestelmän toiminnasta

- <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku>

Kotoutumisen osaamiskeskus koostaa kotoutumiseen liittyvää seuranta- ja tilastotietoa

- <https://kotoutuminen.fi/tilastot-seuranta-ja-julkaisut>

3. Mitä on työllisyyspalvelu Etelä-Karjalassa?

Työllisyysohjelman tavoitteena on muodostaa yksi eri toimijoiden yhteinen näkemys siitä, mitä työllisyyspalvelu on Etelä-Karjalassa, mitä vaikutuksia työllisyyspalvelulla yhdessä tavoitellaan ja mikä on kunkin toimijan rooli – luoda pohja maakunnan yhteiselle työllisyyden hoidon toimintamallille. Lähtöajatuksena on, että työllisyyspalvelun käyttäjällä (henkilö tai yritys) on jonkin tai useamman työllisyyspalvelun järjestäjän/toteuttajan asiakkuus.

Yrityspalveluilla luodaan yrityksen elinkaaren mukainen palveluprosessi, jonka palvelut muodostuvat varsinaisia TE- ja ELY-palveluja laajemmista Seudullisten yrityspalvelujen yhteistyöverkoston palveluista. Seudullisten yrityspalvelujen verkostoon kuuluvat ELY-keskuksen ja TE-toimiston lisäksi kuntien elinkeinopalvelut, kehitysyhtiöt, oppilaitokset ja valtiolliset Business Finland ja Finnvera. Verkoston tavoitteena on auttaa yrityksiä niiden elinkaaren eri vaiheissa yritystoiminnan aloittamisesta aina kansainvälistymiseen saakka. Jos yrityksestä irtisanotaan henkilöstöä, TE-toimisto huolehtii muutosturvan toteuttamisesta yhdessä työnantajan ja henkilöstön edustajien kanssa. Yrityksen kasvaessa taas tarvitaan yleensä osaamisen kehittämistä, jossa voidaan auttaa rekrytointiin, konsultointiin tai koulutuksen keinoin.

Etelä-Karjalan kuntien työllisyydenhoito kytkeytyy vahvasti elinkeinopolitiikkaan ja ammatillisen koulutuksen omistajaohjaukseen muodostaen vahvan kokonaisuuden. Syrjäytymisen ehkäisy on yksi osa elinvoimaisuuden vahvistamisesta. Kuntien elinkeinoasiamiehet ja/tai yhtiöt tai yrityspalvelut keskittyvät alueen kuntien elinvoimaisuutta vahvistaviin toimiin ja kehityksen mahdollistamiseen. Kunnat tekevät tiivistä yhteistyötä alueen yrittäjien ja yritysjärjestöjen kanssa

Etelä-Karjalassa kuntien toimesta yrityspalveluita tuottavat Wirma yrityspalvelut ja Imatran Seudun kehitysyhtiö. Molemmat ovat laatusertifioituja Suomen Uusyrittäjäkeskukset ry:n jäseniä,

jotka tukevat yritystä koko yrityksen elinkaaren ajan aina yrittäjiksi aikovista ja yrityksen perustamisesta, yritystoiminnan kehittämiseen, kasvuun ja kansainvälistymiseen. Asiakas polutetaan tarpeen pohjalta muiden yrityspalveluiden piiriin. Vuonna 2018 kehitysyhtiöiden tuella perustettiin 162 uutta yritystä. Kehitysyhtiöiden tuella perustetuista yrityksistä reilusti yli 90 % toimii tutkitusti vielä viiden vuoden kuluttua. Lisäksi maakunnassa toimii kuntien rahoittama Business Mill, jonka tehtävänä on tukea käytännön keinoin eteläkarjalaisia kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtääviä yrityksiä ja startupeja luomaan uusia osaamispohjaisia työpaikkoja alueelle. Business Mill kohderyhmiä ovat kasvuhakuiset ja muutosvaiheessa olevat yritykset ja startuptiimit sekä kampusalueen opiskelijat ja henkilökunta.

Seudullisten yrityspalvelujen lisäksi yrityksille tarjotaan valtakunnallisia Team Finland -palveluita. Ne ovat yrityksen sijaintipaikasta riippumatta palveluja liittyen kansainvälistymiseen, innovaatorahoitukseen, kansainvälisiin investointeihin ja matkailuun. Tavoitteena on, että palveluja tarjotaan yritysasiakkaille ns. yhden yhteydenoton periaatteella.

Nykyisellään TE-palvelut ja ELY:n yrityspalvelut muodostavat merkittävän osan julkisista työnhakijoille ja yrityksille suunnatuista palveluista. Näillä palveluilla tuetaan työllistymistä ja autetaan uuden työpaikan löytämisessä vastaten työmarkkinoiden muutoksiin ja turvaten osaavan työvoiman saatavuutta. Palveluilla myös edistetään yritystoimintaa, yrityksen kasvua, uudistumista ja kansainvälistymistä. Palveluihin liittyvä ohjaus, harkinta- ja päätöksenteko tuotetaan ns. viranomaistyönä, sen sijaan varsinaiset palvelut tuotetaan pääosin ostopalveluina tai yhteistyöverkostoissa. ([Liite 1: Työllisyyspalvelutarpeet, tarpeen arviointi ja keskeiset palvelut tarpeittain](#))

Jos työttömällä työnhakijalla on monialaisen palvelun tarve, sovitetaan palvelut yhteen tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi. Monialaisen palvelun tarve katsotaan olevan silloin, kun henkilön työllistymisensä edistäminen edellyttää TE-palvelujen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden tai/ja Kelan kuntoutuspalveluiden yhteensovittamista. Monialaiseen palvelukokonaisuuteen voi kuulua myös kunnan, muun viranomaisen tai muun toimijan palveluita. Työttömien monialaisten palveluiden järjestämistä varten Etelä-Karjalassa toteutetaan sopimus pohjaisesti koko maakunnan kattavaa **työllistymistä edistävää monialaista yhteispalvelu -toimintaa (TYP)**, jota on laajennettu siten, että se koskee kaikkia TE-toimiston tuetun työllistymisen ja monialaisen palvelutarpeen työnhakija-asiakkaita. Sopijaosapuolina ovat TE-toimisto, Eksote, Kela ja Etelä-Karjalan kunnat. Työllisyysohjelman tarkoituksena on vahvistaa ja tavoitteellistaa tätä yhteistyötä, luoda pohjaa ja edellytyksiä myös tulevaisuuden yhteistyölle.

Kuntien työllisyyteen liittyvät lakisääteiset palvelut ja velvoitteet ovat (vuonna 2022):

- Ikääntyvien työllistämismelvoite (laki julkisista työvoima- ja yrityspalveluista)
- Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen (laki kuntouttavasta työtoiminnasta)
- Nuorten työpajatoiminta (nuorisolaki)
- Työmarkkinatuen rahoitusvastuu (työttömyysturvalaki)
- Työttömien terveyden edistäminen (terveydenhuoltolaki)
- Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta ja vammaisten henkilöiden työtoiminta (sosiaalihuoltolaki)
- Yhteistoimintavelvoite ja TYP-johtajuus (laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta)

Etelä-Karjalan kunnat ovat antaneet sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun Eksote:lle. Valtaosa kuntien lakisääteisistä työllisyyteen/pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon liittyvistä tehtävistä on siirretty perussopimuksella Eksoten järjestämisvastuulle. Lisäksi alueen kunnilla on myös omaa työllistymistä tukevia toimintaa, jonka toteuttamistavat ja sisältö vaihtelevat kunnittain.

Eksote vastaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (asiakasrajapinta), joka perustuu aktivointi- tai monialaiseen suunnitelmaan, jonka TE-toimiston ja kunnan sosiaalihuollon viranomaiset laativat asiakkaan kanssa. Kunnat ovat toimineet palvelun tuottajina (kuntouttavan työtoiminnan paikat). TYP-toiminnan eli työllistymistä edistävän monilaisen yhteispalvelun lakisääteiset kuntien velvoitteet ovat Eksoten järjestämisvastuulla olevat sosiaalihuollon ja terveydenhuoltolainsäädännön alaiset palvelut. Eksoten jäsenkuntaosuuksien (maksuosuuksien) kautta katetaan myös kuntien työmarkkinatuen rahoitusvastuu. Eksote vastaa myös työttömien terveystarkastuksista ja muista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kunnat huolehtivat ikääntyvien työllistämismenestyksestä järjestämällä kunnan sisällä palkkatuetun työtä ja tarjoamalla kuntouttavan työtoiminnan paikkoja Eksote:lle. Joidenkin kuntien Työllistämisyksiköt järjestävät myös kuntouttavaa työtoimintaa, työkokeilun ja palkkatuetun työn paikkoja omissa yksiköissään sekä toimialoilla yksittäisinä tehtävinä tai ryhmämuotoisena toimintana.

Palkkatukityön ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen lisäksi Etelä-Karjalan suurimmat kunnat ovat ottaneet näkyvän roolin nuorten työelämä- ja koulutustakuun toteuttamisesta. Mm. niihin liittyen **Etelä-Karjalassa järjestään monialaisessa yhteistyössä nuorille (alle 30-vuotiaat) tarkoitettua Ohjaamo-toimintaa.** Ohjaamon, joka tarkoittaa sekä palvelupisteitä, että yhdessä tehtävää toimintaa ja palvelukokonaisuutta, tavoitteena on nuorten työllisyyden edistäminen, osaamisen kehittäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen ja vähentäminen. Palvelupisteissä palvelua tarjotaan aikavarauksettomana matalan kynnyksen palveluna ja syvempänä, mukana olevien toimijoiden asiantuntijapalveluna. Vaikka varsinaiset palvelupisteet sijaitsevat Imatralla ja Lappeenrannassa, toiminta kattaa koko Etelä-Karjalan. TE-toimiston, kuntien nuorisopalvelun, Eksoten ja Kelan lisäksi Ohjaamoissa toimii laaja nuorille palveluja ja toimintaa tarjoava verkosto. Työllisyysohjelman näkökulmasta nuoren elämänhallinnan parantaminen opintojen ja työllistymisen mahdollistamiseksi on myös tärkeää.

TE-toimisto ja Eksote (kuntien Eksote:lle antama tehtävä) vastaavat tehtäviensä puitteissa maahanmuuttajien kotoutumispalveluista Etelä-Karjalan alueella. Varsinaiseen kotouttamistyöhön osallistuu laajasti eri työllisyystoimijoita ja osaltaan myös alueen työnantajat. TE-toimiston osalta kotoutumisen tukeminen painottuu työnhakijaksi tulevien kotoutumisen piiriin kuuluvien palvelusta. Uutena TE-toimiston kotoutumispalvelujen asiakaskuntana ovat tilapäisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneet, joilla on oikeus tehdä työtä Suomessa ja saada palvelua vastaavalla tavalla kuin kaikilla muillakin työnhakijoilla. Tilapäinen suojelu perustuu EU:n tilapäisen suojelun direktiiviin, joka on otettu käyttöön keväällä 2022 Ukrainan sotaa pakenevien henkilöiden suojeluun.

Maahanmuuttajien matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelua toteutetaan koko Etelä-Karjalan alueella Eksoten koordinoimana toimijoiden yhteistyönä Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämällä erityisavustuksella. Ohjaus- ja neuvontapiste Momentti antaa palvelua

Lappeenrannassa Me-talolla ja Imatralla Monikulttuurisuuskeskus Kipinässä. Tämän lisäksi ohjausta ja neuvontaa annetaan erikseen sovituissa paikoissa. Ohjaus- ja neuvontapiste Momenttiin voivat olla myös alueen toimijat yhteydessä saadakseen tietoja ja opastusta.

Yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuneet rakennemuutokset ovat aiheuttaneet kohtaanto-ongelmaa: **työelämän ulkopuolelle on jäänyt henkilöitä, jotka tarvitsevat vaihtoehdoisen väylän päästäkseen työmarkkinoille** esimerkiksi vanhentuneen ammattitaidon tai osatyökykyisyyden vuoksi. Kolmannella sektorilla on Etelä-Karjalassa merkittävä rooli haavoittuvassa asemassa olevien työllisyyden edistämiseksi. Kolmannella sektorilla tarkoitetaan tässä maakunnassa toimivia yleishyödyllisiä yhdistyksiä ja säätiöitä, jotka toimivat myös palveluntuottajina. Tavoitteena on tarjota tukea, palveluja ja erilaisia mahdollisuuksia työntekoon erityisesti henkilöille, jotka eivät ole monista erilaisista tukitoimenpiteistä huolimatta vielä sijoittuneet avoimille työmarkkinoille. Välityömarkkinoita kehitetään aiempaa vahvemmin aidoksi välietapiksi kohti avoimia työmarkkinoita.

4. Tavoitellut vaikutukset, tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit teemoittain

Työllisyysohjelmalla tavoitellaan sellaisten yhteisten kehittämistoimenpiteiden toteuttamista, jotka vaikuttavat positiivisesti Etelä-Karjalan elinvoimaan. Syntyy toimintaympäristö, joka tukee uuden yritystoiminnan syntyä, yritysten kasvua ja kehittymistä, työllisyyttä. Henkilöiden tarvitsemia työllisyyspalveluja on saatavilla oikea-aikaisesti ja ne ovat vaikuttavia. Kaikkien teemojen osalta edellytyksenä on osapuolten sitoutuminen yhteisten ohjelmassa määritettyjen tavoitteiden toteuttamiseen. Eri teemoihin liittyen on sovittu etenemisen seurantavastuut. Nämä, yhdessä etenemisen seurannan kanssa, on koostettu yhteen lukuun 5.

4.1. Työllisyyttä tukevan kasvun edistäminen, yritystoiminnan kiihdyttäminen ja yritysten toimintaedellytysten turvaaminen

Etelä-Karjalassa tarvitaan kaikki käytettävissä olevat panostukset yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. TE- ja ELY-palveluilla ja kuntien elinvoimatehtävillä on ristiriidattomasti samansuuntaiset tavoitteet: sekä maakunta että kunnat panostavat alueen kasvun ja elinvoiman edistämiseen. Parhaat tulokset saadaan yhteistyöllä. Seudullisten yrityspalvelujen sopimusosapuolista on nimetty yrityspalvelujen ohjausryhmä, joka kokoontuu pari kertaa vuodessa ja valvoo toimintasuunnitelman toteutumista ja pilottien etenemistä. Seudulliset yrityspalvelut vahvistavat yhdessä vuosittain yritysasiakkuussuunnitelman, jota ELY-keskus koordinoi.

Vaikutukset, joita yhteistyöllä ja kehittämisellä tavoitellaan ovat

- ❖ Etelä-Karjalan elinvoiman parantaminen
- ❖ Yrittäjyyden lisääminen
- ❖ Yritysten kasvun tukeminen

Tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet

1. Yritysten toimintaedellytysten edistäminen ja työllisten määrän kasvattaminen

- työllisyyden edistäminen elinvoiman parantamisen keinoin,
- työpaikkojen tarjonta erityiskohderyhmille (haavoittuvassa työmarkkina-asetmassa olevat) tunnistamalla yritysten rekrytointitarpeita ja jakamalla tarvittavaa tietoa tarjolla olevista tuista ja palveluista hyödyntäen yrittäjäverkostoja ja esimerkiksi työnetsijätoimintaa sekä työhönvalmennusta.

2. Yritysassiakuussuunnitelman asiakkuuksien ja asiakasrajapinnan kehittämiseksi on sovittu seuraavia toimenpiteitä

- palveluaan kansainvälistyviä yrityksiä Team Finland palvelumallin mukaisesti,
- uusasiakashankinnan toimenpiteet;
  - asiakasseulonta ja asiakashankinta
  - kartoitetaan yhdessä kasvuhakuisten yritysten palvelutarpeet ja osaavan työvoiman tarve sekä saatavuus
- järjestetään yhteisiä tapahtumia yhteistyössä kehittämissyhtiöiden, oppilaitosten, yrittäjäjärjestöjen ja kauppakamareiden kanssa;
  - yritys- ja osaamispalveluiden kokonaistunnettuuden lisääminen markkinoinnin ja viestinnän avulla
- tuotetaan suunnitelmallisten asiakastapaamisten avulla lisäarvoa;
  - alkaville ja muutosvaiheessa oleville yrityksille,
  - kasvu-, kansainvälistymis- ja kehitysvaiheessa oleville yrityksille,
  - ekosysteemien rakentumiselle.

3. Seudullisten yrityspalvelujen kumppanuusverkoston toiminnalle on sovittu seuraavia toimenpiteitä

- yhteistyömallin kehittäminen asiakkuuksien hoitamiseksi mm. kuntien elinkeinopalvelujen ja oppilaitosten kanssa, seututoimijoiden ja asiakkaiden osallistaminen,
- asiakastarpeiden välittäminen kumppanuusverkostossa;
  - matkailuyritykset,
  - aloittavat yritykset,
  - omistajanvaihdokset,
  - maksuvaikeudet,
  - yms.
- vahvistetaan osaamista Seututoimijoiden palveluista.
- EU:n elvytysrahoituksen tunnettuus ja käytettävyys.
- yrityspalvelujen yhteensovitus alueille.

Mittarit

- Aloittavien yritysten lukumäärä
- Alueen työllisyysaste
- Uusien kasvavien/kansainvälistyvien yritysten lukumäärä
- Yritysten liikevoiton kasvu
- Palvelutyytyväisyys, asioinnin sujuvuus, ohjautuminen palvelupolulla

4.2. Osaavan työvoiman saatavuus

Osaamista ja tietoa korostavassa verkostoyhteiskunnassa alueilta edellytetään oivalluskykyä työelämän muutosten ja tarpeiden tunnistamiseksi sekä toimeenpanokykyä niihin sopeutumisiksi. Alueen osaamisen kehittäminen nousee keskeiseksi kysymykseksi. Tulevaisuuden haasteena tulee Etelä-Karjalassakin olemaan erityisesti koulutuksen saavutettavuuden ja laadun turvaaminen sekä vaikuttavuuden kehittäminen. Toimivan koulutuspolitiikan ja -järjestelmän merkitys kasvaa paikallisesti ja alueellisesti. Samalla sivistyssektori säilyy tulevaisuudessa kuntien merkittävänä toimialana.

Etelä-Karjalan työllisyyttä ja yrittäjyyttä vahvistetaan ammatillisella ja muulla koulutuksella. Koulutusta suunnitellaan ja toteutetaan nykyisin enenevässä määrin yhteistyössä paikallisen työ- ja elinkeinoelämän kanssa myös erilaisia työelämäläheisiä koulutusmuotoja hyödyntäen. Työelämä tarvitsee jatkuvaa osaamisen kehittämistä ja kouluttautumista uusiin työtehtäviin jatkuvan oppimisen uudistuksen linjausten mukaisesti. Koulutus on nähtävä välineenä maakunnan työllisyyden parantamisessa ja elinkeinoelämän kehittämisessä. Tämä edellyttää myös laaja-alaista yhteistyötä koulutustarpeiden ennakoinnissa. On tärkeä koota, analysoida ja hyödyntää olemassa olevaa ennakoit tietoa sekä ennakoita ilmiöitä ja osaamisalueita, joista tietoa on vain vähän saatavilla. Työllisyyden edistämisen lisäksi koulutuksella ehkäistään työelämästä syrjäytymistä. Oppilaitosten ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyössä opinnollistamista on sisällytetty myös työpajatoimintaan.

Ammatillisella toisella asteella aloituspaikkojen määrän suhteessa alueella asuviin 15–24 vuotiaisiin asukkaisiin on maan alhaisin. Tällä hetkellä maakunnallinen ammattiopisto joutuu karsimaan uusia koulutuksia, jotta oppivelvollisuuden toteutuminen voidaan mahdollisimman hyvin turvata. Alhainen vuosiopiskelijamäärä vaikeuttaa merkittävästi työelämässä olevien täydennyskoulutuksen järjestämistä. Työelämän nopeisiin työvoimatarpeisiin voidaan ainakin osin vastata TE-toimiston/ELY-keskuksen, yritysten ja kouluttajien räätälöidyillä koulutuksen yhteishankinnoilla. Alueen oppilaitosten koulutustarjontaa arvioidaan ja tarvittaessa muutetaan paremmin työelämän vaatimuksia vastaavaksi. Työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin vastattaessa tarvitaan entistä enemmän muunto-, jatko- ja täydennyskoulutusta tutkintoon johtavan koulutuksen lisäksi. Päätökset näistä hankinnoista on myös tulevaisuudessa säilytettävä mahdollisimman lähellä asiakaspintaa ilman turhia hallinnollisia tasoja.

Vaikutukset, joita tavoitellaan

- Osaavan työvoiman saatavuudella tuetaan yritysten kasvua ja kilpailukykyä. Kohtaanto-ongelmien väheneminen.
- Osaamistarpeiden ennakointi on systemaattista, oikea-aikaista, osuvaa ja verkostoitunutta.
- Osaamisen kehittäminen, elinikäinen oppiminen ja ohjaus ovat mahdollisia kaikille.
- Kaikki eteläkarjalaiset nuoret suorittavat vähintään toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja puolet korkeakoulututkinnon.
- Nopea työllistyminen palkkatyöhön ehkäisee toimeentuloon liittyviä ongelmia ja syrjäytymistä ja edistää kotoutumista.

Tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet

1. Maakunnallisen kokonaisennakoinnin systematisoiminen

- muodostetaan osaamistarpeiden systemaattinen, verkostomainen, roolitettu ennakointijärjestelmä,
- osana ennakointijärjestelmän uudistusta ammattibarometrin parempi hyödyntäminen,
- luodaan yhteinen ennakoinnin ennakointialusta (esim. nettisivu), jolloin ennakointitieto kerätään yhteen paikkaan ja on kaikkien hyödynnettävissä.

2. Opiskelijan / opintoja suunnittelevan tuki- ja ohjauspalvelut riittävällä tasolla määrällisesti ja laadullisesti

- ohjausosaamista kehitetään mm. ELO-verkoston kautta; tavoitteena on ohjausosaamisen kehittäminen,
- uuden asiakaspalvelumallin (TE-toimisto) toimenpiteissä huomioidaan työnhakijan osaamisen kartoittaminen ja mahdolliset osaamisen nostotarpeet,
- hakevan toiminnan edistäminen.

3. Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton sekä pitovoiman edistäminen

- verkostoyhteistyönä valmisteilla olevan alueellisen maahanmuuttostrategian toimenpiteet. Siinä tunnistetaan osaajien maahanmuuton toimintaympäristö, tavoitteet ja arvot sekä yhteiset kehittämistoimenpiteet kotoutumisen palvelujen kanssa (katso myös kohta 4.3.4. maahanmuuttajat),
- työelämän monimuotoisuuden edistäminen (Työ2030-hanke + muut mahdolliset hankkeet).

4. Osaajien saatavuuden turvaaminen osuvalla koulutuksella

- koulutus perustuu elinkeinoelämän tarpeisiin ja niihin vastataan nopeasti ja joustavasti,
- jatkuvan oppimisen verkostoyhteistyötä vahvistetaan ja kehitetään erityisesti työssä olevan väestön osaamisen uudistamiseksi,
- toisen asteen ammatillisen koulutuksen riittävän kapasiteetin turvaaminen,
- koulutustarjotin erityisesti toisen asteen ammatillisen koulutuksen osalta,
- hybridikoulutusten toteuttaminen (uusilla paikkakunnilla).

Mittarit

- Valmistuneiden työllistyminen
- Työttömyysjaksojen päättyminen koulutukseen
- Rekrytointiongelmista kärsivien yritysten määrä vähenee
- Ammattibarometrin tasapainoammattien määrä

4.3. Haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevien työllisyyden edistäminen

Palveluita ja hanketoimintaa sekä erilaisia, osittain päällekkäin meneviä yhteistyöverkostoja työnhakijoiden tukemiseksi ja työllistymisen edistämiseksi on paljon. Yhteisessä keskustelussa on kuitenkin nähty tarve edelleen yhdessä vahvistaa haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseen liittyvää toimintaa. Työllisyysohjelman valmistelussa

haavoittuvassa asemassa oleviksi on tunnistettu työttömänä olevat nuoret (alle 30-vuotiaat), työttömät maahanmuuttajataustaiset (ulkomaankansalaiset) ja ikääntyneet (yli 55-vuotiaat) työttömät sekä pitkäaikaistyöttömät (yli 12 kk työttömänä olleet).

Vaikka osaa yhteisistä toimista on eroteltu kohderyhmittäin, niitä voidaan soveltaen kohdentaa kaikkiin edellä mainittuihin työttömien ryhmiin. Kaikkien osalta on myös noussut tärkeäksi yrityspalvelujen, yritysten ja yritysverkostojen aiempaa vahvemmin sitoutuminen ja sitouttaminen siihen, että tunnistetaan yhdessä erityisesti näille kohderyhmälle soveltuvia työllistymismahdollisuuksia. Keskustelussa tunnistettuja alueella jo toimivia yritysverkostoja ovat Metal reality, Greenreality, ICT-klusteri ja hyvinvointi- ja sotealaan liittyvä verkosto.

Haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevien työttömien osalta nähtiin myös, että kaikkien työllisyystoimijoiden olisi hyvä yhteistyössä jakaa julkisesti eri kohderyhmiin liittyviä onnistumiskokemuksia niin työttömien, palvelujen kuin työnantajien näkökulmasta. Tämä tukisi työllistymisuskon vahvistumista ja tiedon ja osaamisen jakoa.

Vaikutukset, joita tavoitellaan

- Haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevien työttömien positiiviset siirtymät kohti avoimia työmarkkinoita lisääntyvät.
- Työllistymistä edistävien palvelujen ja niiden vaikuttavuuden kehittyminen.
- Työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen saatavuuden turvaaminen koko Etelä-Karjalan alueella ja palveluja käyttäneiden kokeman työ- ja toimintakyvyn paraneminen.
- Osallisuuden kokemuksen vahvistuminen ja syrjäytyminen väheneminen.
- Työttömyydestä aiheutuvien julkisten menojen aleneminen.

Mittarit (tarkastelu puolivuositain kaikkien työnhakijoiden, nuorten (alle 30-vuotiaat), ikääntyneiden (yli 55-vuotiaat) pitkäaikaistyöttömien, osatyökykyisten, maahanmuuttajataustaisten (ulkomaankansalaiset) osalta)

- Työttömyysjaksojen keskimääräiset pituudet (kaikki työnhakijat, nuoret (alle 30-vuotiaat), ikääntyneet (yli 55-vuotiaat) pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset, maahanmuuttajataustaiset (ulkomaankansalaiset)).
- Työttömyysjaksojen päättymissyöt: kaikki työnhakijat, nuoret (alle 30-vuotiaat), pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset, maahanmuuttajataustaiset (ulkomaankansalaiset).
- Palvelujen jälkeen työttömäksi jäävät.
- Kuntien työmarkkinatuen maksusuodet.

4.3.1. Pitkäaikaistyöttömät ja ikääntyneet (yli 55-vuotiaat) työttömät

COVID-19-pandemian vaikutukset työttömyyteen näkyvät Etelä-Karjalassa pitkäaikaistyöttömyyden kasvuna. Työttömistä ja etenkin pitkäaikaistyöttömistä merkittävä osuus on yli 55-vuotiaita. Yksilöllisiin tarpeisiin on tarjolla erilaisia työllistymistä edistäviä palveluja. Yhteisessä keskustelussa, on kuitenkin nähty, että myös toimijaverkoston yhteiset lisätoimet ovat tarpeen.

Yhteiset toimet

1. Näiden työnhakijaryhmien tarkempi analysointi ja palvelutarpeiden tunnistaminen ja palvelukokeilut

- Pitkäaikaistyöttömät ja 55-vuotiaat ovat moninaisia työnhakijaryhmiä, joiden koostumus voi vaihdella myös seutukunnittain ja kunnittain.
- Analysoidaan asiakaskuntaa ja sen tarpeita tilastojen kautta (ELY-keskus).
- Kutsutaan kuntakohtaisesti asiakasryhmiä teema-/vertaiskeskusteluihin, joissa voidaan yhdessä sovittavan pohjalta viedä haluttua tietoa kohdejoukoille, aktivoida ja motivoida heitä tarjolla olevien palvelujen käyttöön sekä käydä keskustelua ja saada tietoa asiakasryhmien tarpeista, mahdollisista esteistä ja kehittämisajatuksista.
- Ryhmien tarkemman tilastollisen analyysin ja vuoropuhelun kautta pyritään tunnistamaan kohdejoukkoja pienemmille pilotointiluonteisille työllistymistä edistäville palvelukokeiluille, toteuttamaan kokeiluja ja levittämään onnistuneiden kokeilujen mukaista toimintaa koko Etelä-Karjalan alueelle.

2. Palvelujen uudelleenpaketointi

- Erilaisia palveluja on tarjolla runsaasti. Paketoidaan niitä eri kohderyhmille siten, että yhdistetään tietoa, palveluja, onnistumiskokemuksia ja vertaistukea. Esimerkiksi erityisesti 55+vuotiaille (pitkäaikais)työttömille kohdentaen:
  - Takaisin töihin -teema: oman osaamisen ja työkyvyn sanoittaminen, mille aloille ja tehtäviin voisi olla mahdollista työllistyä lyhyehkön koulutuksen tai muun palvelun tuella, tietoa työvoimapula-aloista. Info-osuuden jälkeen asiantuntijan vetämät vertaiskeskustelut, joissa jaetaan tarkempaa tietoa ryhmää kiinnostavista / sopivista palveluista sekä pyritään vahvistamaan työllistymisuskoa.
  - Kevyesti yrittäjyyteen -teema: tietoa kevytyrittäjyydestä ja osa-aikaisesta yrittäjyyden kokeilemisesta, tarjolla olevista palveluista (valmennukset, koulutukset, kokeilut jne.), sekä alueella jo toimivien kevytyrittäjien kokemuksia. Vaihtoehtoista kiinnostuneiden ohjaus edelleen tarvittavaan yksilöllisempään neuvontaan ja/tai palveluun.

4.3.2. Nuoret (alle 30-vuotiaat)

Mm. Ohjaamo-toimintaa tuotetaan vahvassa verkostoyhteistyössä koko Etelä-Karjalan alueella. Nuoria tuetaan kohti työllisyyttä ja osaamisen kehittämistä monipuolisten palvelujen avulla. Niiden rinnalle on suunniteltua uusia tai uudistettuja yhteisiä toimia, joiden tavoitteena on luoda moderneja ja konkreettisia toimia nuorten työllisyyden edistämiseksi Etelä-Karjalassa. Koko Etelä-Karjalan kattavilla nuorille suunnatuilla yhteisillä työllisyystoimilla on myös mahdollisuus saada näkyvyyttä yhteiselle toiminnalle, tarjolla oleville palveluille ja mahdollisuuksille, sekä mm. lisätä nuorten työelämätietoutta.

Yhteiset toimet

1. Pyritään mahdollistamaan kesätyöpaikka kaikille halukkaille 15-vuotiaille eri keinoin. Toistaiseksi tunnistettuja keinoja ovat mm.

- Yritysyhteistyön lisääminen ja tiivistäminen
- Haastekampanja yrityksille
- Tutustu työelämään ja tienaa -malli
- Kesätyöasetelit
- Kuntien 15-vuotiaiden työllistämistoimet
- Muut toimet?

2. Duunisetelin hyödyntäminen vastavalmistuneiden työllistymisessä

- Sampon vastavalmistuneille alle 30-vuotiaille
- Tällä hetkellä mukana Imatra, Lappeenranta, Rautjärvi ja Ruokolahti
- Tuki työnantajalle min 3kk:n, min 20 t/vko työllistämiseen 1 500 €
- Jaetaan neljä kertaa vuodessa
- Työllistämialue Etelä-Karjala
- Tarjotaan hakijoille työnhaun tukea (Ohjaamo, TE-toimisto)
- Lisätiedot www.imatra.fi/duuniseteli ja www.lappeenranta.fi/duuniseteli

3. Nuorisoystävällinen yritys -kampanja

- Kootaan nuoria palkkaavat yritykset, yhteistyön tiivistäminen
- Nuorille logonsuunnittelukilpailu à nuorisoystävällinen yritys saa käyttöoikeuden logoon palkatessaan nuoren työntekijän
- Nuorille yritysvierailuja, esittelyjä, tutustumista työpaikkoihin
- Yrityksille nuoria työntekijöitä

4. Työnhaun pikatreffit

- Eri alojen pienimuotoisia rekrytointitilaisuuksia säännöllisesti Ohjaamoissa
- Tarjotaan myös työnhakutaitojen vahvistamista

5. Videokampanja tukemaan edellä olevia toimia sekä lisäämään tietoa mahdollisuuksista ja palveluista

- Tehdään läpileikkaavana videokampanja yhteistyössä Ohjaamon, TE-toimiston ja TE-live-palvelun, alueen oppilaitosten, työnantajien sekä nuorten kanssa teemoista ”Nuori työkokkeilussa”, ”Nuori opiskelemassa”, ”Nuori töissä”.

4.3.3. Osatyökykyiset

Etelä-Karjalassa toteutetaan Eksoten koordinoimana kansallista Työkykyohjelmaa **Työtä - Etelä-Karjalan osatyökykyisten työkykyohjelma 2020–2022-hankkeen** kautta. Tavoitteena on tuoda työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sote-keskusta sekä lisätä tuetun työllistymisen menetelmien käyttöä kaikkein vaikeimmin työllistyvien (osatyökykyisten) apuna. Luoda maakuntaan yhtenäinen monialainen palvelukokonaisuus.

Hankkeen toimenpiteitä/kehittämiskohteita ovat mm.:

- työkyvyn arviointiprosessien yhteensovittaminen,
- moniammatillinen työkyvyn tuen tiimi ja asiakasvastaavamalli,
- palvelupolkujen yhteensovittaminen,
- tuetun työllistymisiin menetelmiin liittyvän alihankintamallin pilotointi ja laatukriteereihin perustuva työhön valmennus.

Vuonna 2021 Kaakkois-Suomen TE-toimisto on ottanut käyttöön Kykyviisarin osana kaikkien työnhakijoiden palveluprosessia. Tavoitteena on tunnistaa työ- ja toimintakykyyn liittyviä teki- jöitä ja mahdollisia esteitä sekä olemassa olevaa työ- ja toimintakykyä jo heti työnhaun alkuvai- heesta alkaen. Kykyviisari käytetään Etelä-Karjalassa laajasti myös Eksoten hankkimassa kuntouttavassa työtoiminnassa sekä alueen 3. sektorin toimijoiden palveluissa. Yksittäisten asiakkaiden palvelutarpeiden tunnistamisen ja niihin vastaamisen lisäksi kertyvän seurantatie- don kautta voidaan Etelä-Karjalassa jatkossa kehittää yhdessä aiempaa paremmin työ- ja toimintakykyyn liittyvää palvelutarjontaa.

4.3.4. Maahanmuuttajat

Etelä-Karjalassa on monialaisessa yhteistyössä laadittu koko maakunnan kattava kotouttamis- ohjelma vuosille 2021–2024

- [Kaikkien Etelä-Karjala – Kotouttamisohjelma vuosille 2021–2024 \(Eksote\)](#)

Kotouttamisohjelman maahanmuuttaneiden osaaminen, koulutus ja työ -osiossa on sovittu yhteisiä toimenpiteitä maahanmuuttaneiden osaamisen tunnistamiseen, sen vahvistamiseen ja työllistymisen tukemiseen. Kotouttamisohjelman mukainen yhteistyö tukee myös tilapäisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneiden henkilöiden tukemista kohti avoimille työmarkki- noille työllistymistä.

Maahanmuuttajien palvelua tukemaan Etelä-Karjalassa otetaan käyttöön kotoutumisentu- kena.fi -alusta. Alusta kokoaa tietoa ja osaamista siten, että kaikilla maahanmuuttajia tukevalla on ajan tasalla olevaa tietoa ja osaamista tarjolla olevasta matalan kynnyksen kotoutumista tukevasta toiminnasta.

4.4. Työllisyyden edistämistä lisäävän yhteistyön kehittäminen

Etelä-Karjalan vahvuutena on työllisyyden toimijaverkoston tiivis ja ennakkoluuloton yhteistyö ja sen kehittäminen. Tulevina vuosina julkisten toimijoiden roolit ja vastuut tulevat osin muuttumaan suurestikin. On erittäin tärkeää pystyä säilyttämään verkostoyhteistyön vahvuudet ja hyvät toimintakäytännöt ja kehittää niitä edelleen. Muutoksia tulee valmistella laaja-alaisena yhteistyönä. Vastuut, roolit ja yhteistyön toimintatavat ja rakenteet sovitaan ja määritellään selkeästi, kunhan ohjaava lainsäädäntö on tiedossa.

Asiakaslähtöisyyttä on edelleen parannettava sekä yritys- että henkilöasiakkaiden palveluissa. Asiakasosallisuutta sekä palveluissa että niiden kehittämisessä vahvistetaan. Toimintatapoja ja palveluvalikkoa kehitetään yhteisesti vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeita. Työnhakijoita ja työnantajia osallistetaan palvelujen kehittämiseen. Tunnistetaan asiakassegmenteittäin keskeiset toimijat ja tehdään kehittämistyötä yhdessä.

Tähän työllisyysohjelmaan on koottu niitä monialaisia toimenpiteitä, joilla työttömien työnhakijoiden palveluja ja työllisyyden edistämistä Etelä-Karjalassa parannetaan tulevina vuosina. Toimijat sitoutuvat Etelä-Karjalan työllisyysohjelman tavoitteisiin ja toteuttamiseen ja osoittavat yhteiseen toimintaan ja sen kehittämiseen siihen riittävät resurssit ja osaamisen.

Työllisyysjohtoryhmä kokoaa yhteen keskeiset toimijat ja sen yhtenä roolina on koordinoita kehittämistä niin, ettei tehdä päällekkäistä työtä ja keskitytään oleellisiin asioihin.

Nuoret ja etenkin monialaista tai moniammatillista tukea tarvitsevat nuoret ovat kohderyhmä, joiden auttamiseksi on yhteistoimintaa edelleen kehitettävä. Ohjaamot Lappeenrannassa ja Imatralla ovat palvelupisteitä, joissa nuorille on tarjolla helposti saavutettavia eri toimijoiden palveluja. Toinen yhteistyön kannalta tärkeä kohderyhmä ovat henkilöt, joiden työttömyys on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä, ja jotka tarvitsevat työllistymisensä tueksi sosiaali-, terveys- tai kuntoutuspalveluja. Heidän palvelujaan on kehitetty Etelä-Karjalan laajennetun monialaisen yhteispalvelun toimintamallissa ja näitä toimintamalleja on tarpeen jatkaa ja edelleen kehittää myös tulevilla uusissa rakenteissa.

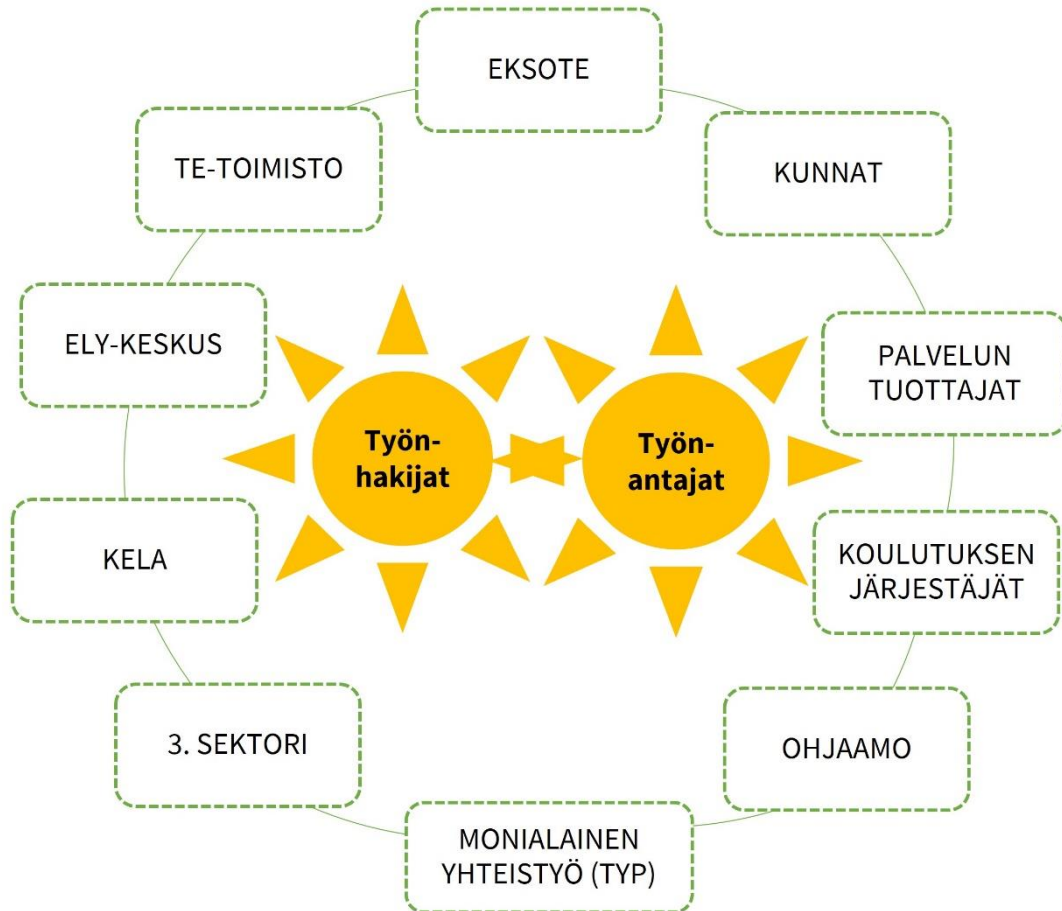
Maakunnassa toimivilla 3.sektorin toimijoilla on keskeinen rooli etenkin haavoittuvassa asemassa olevien työnhakijoiden palveluissa. Yhdistyksillä on pitkältä ajalta kertynyttä osaamista, hyviä toimintamalleja ja hyvät verkostot. Näitä on edelleen hyödynnettävä vahvasti tulevilla uusissa rakenteissa.

Yhteistyön kehittämisen painopisteiksi lähivuosina tunnistetaan:

- sujuvan asiakaslähtöisen yhteistyön varmistaminen ja edelleen kehittäminen lainsäädännön, rakenteiden ja vastuiden muutoksissa,
- muutosten tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen,
- verkostojohdamisen osaamisen vahvistaminen edelleen,
- asiakaslähtöisen verkostotyön osaamisen vahvistaminen edelleen,
- 3. sektorin toimintaedellytysten varmistaminen.

Työllisyyden edistämisen kehittämisen Iso kuva on tiivistetty alla olevaan kuvaan 1:

Parannamme yhdessä Etelä-Karjalan työllisyyden edistämisen palveluja

Yhteiset toimintaperiaattemme ovat

- ❖ Asiakas edellä!
- ❖ Sujuvat ja tasalaatuiset poikkihallinnolliset palveluprosessit koko maakunnan alueella
- ❖ Avoin, ratkaisuhakuinen keskustelu ja yhteinen kehittämistyö
- ❖ Yhteisen toiminnan rohkea uudistaminen
- ❖ Vastuun ottaminen: ”Ellen minä, kuka sitten? Jos ei nyt, milloin sitten?”

5. Työllistymisohjelman toteutumisen seuranta

Syksyllä 2021 päätetyn mukaisesti työllisyysohjelmaa tarkastellaan ja päivitetään työllisyysjohtoryhmässä jatkossa puolivuositain. Jokaiseen teemaan on nimetty työllisyysjohtoryhmän toimesta vastuhenkilö (taulukko alla). Vastuhenkilö koostaa eri toimijoiden yhteiset toimet, näkemykset ja seurantatiedot työllisyysjohtoryhmälle sekä esityksen teemaan liittyvästä työllisyysohjelman päivityksestä, mikäli päivitys on tarpeen.

TEEMA	KOORDINOINTI/VASTUUHENKILÖ
Työllisyyttä tukevan kasvun edistäminen, yritystoiminnan kiihdyttäminen ja yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	Satu Mäkelä Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Osaavan työvoiman saatavuus	Tarja Paananen Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevien työllisyyden edistäminen	Tiia Piikki Kaakkois-Suomen TE-toimisto
- Pitkäaikaistyöttömät ja ikääntyneet (yli 55-vuotiaat) työttömät	
- Nuoret (alle 30-vuotiaat)	
- Osatyökykyiset	
- Maahanmuuttajat	
Työllisyyden edistämistä lisäävän yhteistyön kehittäminen	Tiina Kirmanen, työllisyysjohtoryhmän puheenjohtaja, Eksote

Liite 1: Työllisyyspalvelutarpeet, tarpeen arviointi ja keskeiset palvelut tarpeittain.

